

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Plantedirektoratet
Den 25. januar 2006

Notat om høringssvar i forbindelse med udkast til Forslag til Lov om biavl

Udkast til forslag til lov om biavl har været i høring i perioden fra den 30. november 2005 til den 20. december 2005.

I det følgende gives et resume af de indkomne høringssvar opdelt i generelle bemærkninger og bemærkninger til de enkelte elementer i forslaget.

Bemærkningerne til høringssvarene er anført med kursiv.

Der er modtaget høringssvar fra:

Advokatsamfundet, Danmarks Biavlerforening, Dansk Landbrug, Danske Biavlernes Landsforening, Dronningeavlerforeningen af 1921, Erhvervsbiavlerne, Landbrugsraadet, Monitoringsgruppen og Sammenslutningen af Danske Erhvervsbiavlere (SDE) samt Datatilsynet.

Statens Bisygdomsnævn blev orienteret om indholdet af lovforslaget på et nævnsmøde forud for høringen. Nævnet har ikke afgivet høringssvar. De nævnsmedlemmer, der er udpeget af biavlsorganisationer, har afgivet høringssvar i dette regi. Et medlem af nævnet, bimester Jørgen Bang, har herudover kommenteret bestemmelserne om voldgiftsnævnet.

Generelle bemærkninger

Høringssvarene har generelt været positive over for initiativet om at styrke biavl i Danmark, og støttet tanken om en forenkling og modernisering af bestemmelserne.

Det bemærkes, at Dronningeavlerforeningen af 1921 og Erhvervsbiavlerne generelt har tilsluttet sig Danmarks Biavlerforening høringssvar.

En del af høringssvarene er meget omfattende og indeholder en grundig gennemgang af bestemmelserne i lovforslaget. En stor del af de emner, der er tages op, har allerede været diskuteret på de to dialogmøder, der er afholdt i august og september 2005 med deltagelse af bl.a. biavlsorganisationer og landbruget.

Flere organisationer udtrykker tilfredshed med processen i forbindelse med lovforbereðelsen og anfører, at de afholdte dialogmøder gav anledning til nogle frugtbare debatter om aktuelle og fremtidige forhold i dansk biavl.

Ud over de bemærkninger af mere generel karakter, der gennemgås nedenfor, har høringssvarene især været koncentreret om tre elementer i lovforslaget. Det rådgivende udvalg (§ 2) erstatning for foranstaltninger som følge af offentlig bisygdomsbekæmpelse (§ 6) og voldgift ved biforgiftningsskader (§§ 11-13).

Der henvises til gennemgangen af disse emner under **Bemærkninger til de enkelte elementer i lovforslaget**.

Landbrugsraadet støtter endvidere tanken om, at et mindre erhverv som biavl kan udøve de fleste funktioner selv.

Enkelte høringsparter bemærker, at da der er tale om en rammelov, vil den efterfølgende implementering af reglerne blive væsentlig. Advokatrådet anfører, at man opfatter det som vidtgående og bemærkelsesværdigt, at der ifølge rådet er 17 bemyndigelser til centraladministrationen.

Bemærkningerne til de bestemmelser i lovforslaget, der indeholder bemyndigelser, er blevet revideret således, at det tydeligere fremgår, hvor der er tale om videreførelse af bemyndigelser fra den gældende lov, og hvor der er tale om nye bemyndigelser. Samtidig er beskrivelsen af den påtænkte udmøntning flere steder blevet udbygget.

Det bemærkes, at de berørte parter vil blive hørt forud for udstedelse af nye bekendtgørelser, der udmønter lovens bestemmelser, ligesom det nye rådgivende udvalg vil blive hørt over udkast til bekendtgørelser m.v.

Danmarks Biavlerforening finder, at forslaget giver risiko for en sammenblanding af roller i samme institution, således at samme instans kan fastsætte detaljeregler ("lovgivende magt"), pålægge bøder m.v. ("dømmende magt") samt endelig effektivere regler om påbud og bøder ("udøvende magt") samtidig med, at den pågældende instans indtager rollen som rådgiver overfor ministeriet om reglernes udformning. Danmarks Biavlerforening finder dette parlamentarisk uholdbart.

Sammenslutningen af Danske Erhvervsbiavlere giver i deres høringssvar udtryk for en tilsvarende betænkelighed.

Delegation til Plantedirektoratet eller en anden institution under ministeriet til at udstede bekendtgørelser omfatter alene beføjelser til at udmønte loven indenfor de rammer, der er fastsat i bemærkningerne til nærværende lovforslag.

Plantedirektoratets afgørelser er af administrativ karakter og vil kunne påklages til Fødevarerministeriets departement.

Udstedelse af administrative bødeforlæg forudsætter, at domstolene på et tidligere tidspunkt har taget stilling til bødestørrelsen for den type overtrædelse, der er tale om. Herudover er det en forudsætning, at den, der har overtrådt en bødebelagt bestemmelse, erklærer sig skyldig i overtrædelsen og er enig i, at sagen kan afgøres med et bødeforlæg. I modsat fald vil sagen blive indbragt for domstolene.

Der er således ikke tale om en sammenblanding af den grundlovssikrede opdeling af magten.

Danmarks Biavlerforening har i deres høringssvar anført, at der i forbindelse med en revision af retsområdet, også bør ske en revision af reglerne i Kong Christian Den Femti's Danske Lov, 5.13.1-3, om hegning af bigårde. Det er Danmarks Biavlerforenings opfattelse, at tiden er løbet fra reglerne, der er praktisk meget vanskeligt gennemførlige ved blandt andet udlejning til bestøvning. Samtidig er der ikke praktiske hensyn, der berettiger opretholdelse af reglerne om hegnspligt med dertil hørende erstatningsregler.

Om anvendelse af Christian V's Danske Lov fra 15. april 1683 henvises til de redaktionelle noter i Retsinformation.

Der henvises i noterne til et festskrift i anledning af 300 året for udstedelse af Christian V's Danske Lov, hvoraf følgende fremgår:

"Der er ikke i lovbogen sket udskiftelse af ældre og ophævede bestemmelser med nye, men lovbogen har også i senere oplag bevaret sin oprindelige skikkelse uden hensyn til indtrufne ændringer i lovgivningen. ... En række af lovbogens bestemmelser kan derfor betragtes som bortfaldne, som betydningsløse, andre er blevet udtrykkeligt ophævet i den senere lovgivning, mens atter andre må anses som bortfaldet i forbindelse med fremkomsten af ny lovgivning, uden at der udtrykkeligt er sket en ophævelse af bestemmelserne i Danske Lov. Lovgiver har herved overladt det til retsanvendelsen at afgøre betydningen af en ny lov for lovbogens gyldighed."

Der er tale om deklaratoriske regler, dvs. de kan fraviges ved aftale. Er der således indgået bestøvningsaftaler mellem en biavler og en frøavler vil reglerne i Christian den V's Danske Lov ikke finde anvendelse.

Hvis der ikke foreligger aftaler, vil det bero på et konkret vurdering, om Danske Lovs regler om indhegning m.v. er anvendelig til løsning af en given tvist, der måtte være opstået mellem parterne.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer.

Bemærkninger til de enkelte elementer i lovforslaget

Ad forslaget til § 1, stk. 2, (Forsknings og forsøgsprojekter)

Danmarks Biavlerforening finder, at det er rimeligt, at der ikke kan kræves erstatning for bifamilier, der indgår i et forskningsprojekt af den pågældende karakter og typisk tilhører forskningsinstituttet eller måtte tilhøre en biavler, der frivilligt med eller uden vederlæg har ladet sine bifamilier indgå i et forsøg.

Derimod bør der fastsættes bestemmelse om erstatning i det omfang forskningsprojektet påfører skadegørere på bifamilier, der ikke indgår i projektet. Danmarks Biavlerforening finder det uklart, hvorvidt sådan erstatning allerede er omfattet af loven.

Efter lovforslaget vil der alene kunne ydes erstatning for bier, der tilintetgøres eller (for så vidt angår ondartet bipest) i særlige tilfælde behandles som led i den offentlige sygdomsbekæmpelse. Erstatning for tab forårsaget af gennemførelse af et forsknings- eller forsøgsprojekt er ikke omfattet af erstatningsbestemmelserne. Her vil dansk rets almindelige erstatningsregler finde anvendelse.

Bemærkningerne til forslagens § 1, stk. 2, er præciseret således, at dette kommer tydeligere frem.

Ad forslaget til § 2

(Nedsættelse af et rådgivende udvalg - § 3 i høringsudgave)

Dansk Landbrug ønsker, at der fortsat er et selvstændigt nævn med en høj faglighed og som består af repræsentanter fra erhvervet og andre interessenter. Dansk Landbrug finder det væsentligt, at primærproducenter er repræsenteret i det rådgivende udvalg.

Landbrugsraadet finder, at det bør sikres, at der fortsat er et selvstændigt nævn med høj faglighed og med repræsentanter fra erhvervet og andre repræsentanter.

Dronningeavlereforeningen af 1921 opfordrer til, at det sikres, at alle interesseområder i biavl er repræsenteret i det i lovforslaget nævnte binævn, samt at nævnets kompetence fastsættes i loven.

Sammenslutningen af Danske Erhvervsbiavlere (SDE) støtter forslaget om at udvide nævnet og tillægge det et bredere virkefelt.

SDE anfører, at formålet med nævnets arbejde skal være klart, og understreger, at effektiviteten i næsten alle grupper forholder sig omvendt proportionalt til størrelsen.

Det er SDE's anbefaling, af nævnet bliver sammensat af primær-interessenterne, der direkte er involveret i biernes nektarindsamling og bestøvningsarbejde, altså de tre landsdækkende biavlereforeninger og egentlige repræsentanter for landboforeningerne, gartneri og frugtavl samt skovbruget. Derudover bør der naturligvis fra sag til sag være mulighed for at supplere nævnet med personer, der har en mere specifik viden på områder, der skal behandles.

Danmarks Biavlereforening (DB) finder, at det som hidtil skal fremgå af loven, at der nedsættes et nævn, således at der sikres en politisk behandling under inddragelse af et både uafhængigt og sagkyndigt nævn. Det er foreningens opfattelse, at nævnet, udover de rådgivende funktioner, som Statens Bisygdomsnævn hidtil har haft i forbindelse med reguleringen af biavl, bør tillægges nye funktioner, såsom indstillingskompetence i forbindelse med udnævnelse m.v. af bisygdomsinspektører, ligesom det foreslås, at nævnet skal fungere som klageinstans i forbindelse med meddelte forbud og påbud.

DB har i deres høringssvar stillet forslag til sammensætning af nævnet, herunder at formanden skal være udnævnt dommer ved de danske domstole. DB foreslår endvidere, at udnævnelse af repræsentanter for brancheorganisationer sker efter

indstilling fra brancheorganisationer i forhold til dokumenteret repræsentation af medlemmer indenfor det pågældende felt.

På baggrund af de øvrige bemærkninger, der er modtaget til bestemmelsen om nedsættelse af et rådgivende udvalg er forslaget til § 2 ændret, så det klart fremgår af loven, at det er obligatorisk for ministeren at nedsætte et sådant udvalg. Bemærkningerne i lovforslaget til § 2 er tilpasset i overensstemmelse hermed.

De indkomne forslag til sammensætning af nævnet samt til udnævnelse af brancherepræsentanter vil indgå i de videre overvejelser. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget forudses det, at landsdækkende biavlsorganisationer, landbrugsorganisationer, frøavlerforeninger samt forsknings- og naturforvaltningsinteresser vil blive repræsenteret i nævnet.

På de områder, hvor ankenævn er etableret (f.eks. Naturklagenævnet og Den Sociale Ankestyrelse), vil afgørelsen ofte have vidtrækkende sociale og miljømæssige konsekvenser. Dette vurderes ikke at være tilfældet i samme omfang ved afgørelser efter Lov om biavl.

Hertil kommer, at etablering af et ankenævn vil medføre øgede omkostninger til bl.a. aflønning af formand samt nævnsmedlemmer med henblik på at sikre deres uafhængighed.

Biinspektørerne ansættes af Plantedirektoratet og vil udføre deres opgaver på baggrund af instruks fra Plantedirektoratet og Danmarks JordbrugsForskning. Det er ikke hensigten at tillægge inspektørerne selvstændig afgørelseskompetence.

Administration af loven og af regler fastsat i medfør heraf, vil som hidtil blive varetaget af Plantedirektoratet i samarbejde med Danmarks JordbrugsForskning.

Plantedirektoratets afgørelser vil som hidtil kunne påklages til Fødevareministeriets departement.

Danmarks Biavlerforenings anmodning om at tillægge nævnet kompetence som klageinstans er på denne baggrund ikke imødekommet.

Ad forslaget til § 3 (Biinspektører – høringsudkastet § 4)

Sammenslutningen af Danske Erhvervsbiavlere finder ikke, at de faglige krav, der efter den gældende lov stilles for at kunne blive biinspektør er tilstrækkelige.

SDE foreslår derfor, at kravene suppleres med obligatoriske kurser og prøver i kendskab til bisygdomme både i teori og praksis, samt i almindelig høflig optræden og kendskab til love og bekendtgørelser. Da en inspektør kommer til at arbejde med biavlere fra alle tre biavlerforeninger, er det vigtigt, man er uvildig og nyder respekt fra alle. En indstilling til biinspektør bør derfor ske ud fra faglige og menneskelige kvalifikationer, i fællesskab - eller i det mindste fra et flertal af biavlerorganisationerne.

Danmarks Biavlerforening finder det afgørende, at der afsættes midler til, at biinspektørernes uddannelsesniveau kan løftes.

Foreningen foreslår, at det af bestemmelsen skal fremgå, at udnævnelse og fratagelse af hvervet som bisygdomsinspektør skal ske efter indstilling fra nævnet (jf. § 3).

Foreningen anfører endvidere, at der bør være mulighed for, at biavlere kan indbringe afgørelser om forbud og påbud for nævnet, hvis det er hensigten, at biinspektørerne udover deres traditionelle opgaver skal forestå den konkrete udstedelse af påbud og bøder. Mulighed for at indbringe et påbud henholdsvis en bøde for nævnet vil også efter foreningens opfattelse sikre en ensartet praksis.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, er det hensigten, at inspektørerne udover den faglige uddannelse, som de tilbydes i dag, uddannes i rettighe-der og pligter, der gælder for offentligt ansatte i deres arbejde. Samtidig er det nødvendigt at sikre, at biinspektørerne til stadighed har den nødvendige viden om bl.a. nye skadegørere og bekæmpelse heraf.

Da det med lovforslaget præciseres, at der er tale om et ansættelsesforhold, er det hensigten, at stillingerne fremover vil blive slået op på lige fod med andre stillin-ger indenfor det offentlige.

Danske Biavlernes Landsforening er betænkelig ved at give yderligere beføjelser til biinspektørerne, men forudsætter, at Plantedirektoratet erstatter for fejl og skader, som de måtte forvolde over for den enkelte biavler.

I det omfang en biinspektør i forbindelse med sit arbejde bliver erstatningsansvar- lig, vil Fødevarerministeriet som arbejdsgiver være ansvarlig for den forvoldt ska- de efter dansk rets almindelige regler om arbejdsgiveransvar.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Ad forslaget i til § 4, (Kyndige biavler – høringsudgavens § 4, stk. 3,)

Danmarks Biavlerforening finder, der er behov for opfølgingskurser for kyndige biavlere som betingelse for, at registrering som sådan kan opretholdes. Uddannel- sen vil i praksis kunne forestås af brancheforeningerne, men der bør afsættes of- fentlige midler hertil under henvisning til det overordnede samfundsmæssige mål med forebyggelse og bekæmpelse af bisygdomme.

Sammenslutningen af Danske Erhvervsbiavlere finder tilsvarende, at opfølgings- kurser er påkrævet.

Som det fremgår af bemærkningerne til forslaget, er det hensigten at stille krav om efteruddannelse som forudsætning for, at registreringen som kyndig biavler kan opretholdes. Derved sikres, at den kyndige biavler er opdateret indenfor ska- degørere og behandling heraf, mv.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

**Ad forslaget til § 5, stk. 2,
(Registrering af biavlere)**

Danmarks Biavlerforening anfører, at registrering alene er relevant i forbindelse med forebyggelse eller bekæmpelse af en konkret skadegører og efter indstilling fra nævnet.

En generel registrering vil som følge af, at bifamilier til stadighed flyttes og skifter ejer, efter foreningens opfattelse ikke være relevant.

Foreningen foreslår, at registrering af oplysninger om stadeplaceringer kunne begrænses til at omfatte bifamilier, der er ramt af skadegørere, samt af bifamilier der flyttes eller skifter ejer, svarende til de gældende regler, men således, at oplysningerne samles hos myndigheden.

Sammenslutningen af Danske Erhvervsbiavlere finder, at registrering af biavlere vil være spild af ressourcer og aldrig kan gøres tilstrækkelig effektivt - bortset fra i konkrete sygdomssituationer, og at det opnåede resultat kun vil være et øjebliksbillede.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, er det umiddelbart ikke hensigten at stille krav om en generel registrering af biavlere. Bestemmelsen tænkes i første omgang alene anvendt, hvis der konstateres, eller der er mistanke om, at der i et lokalområde er et massivt eller alvorligt angreb af skadegørere. I disse tilfælde kan det af hensyn til en effektiv bekæmpelse være nødvendigt at kende alle biavlere og placering af bistader i området.

Det er nu anført i bemærkningerne til bestemmelsen, at det kommende rådgivende udvalg vil blive hørt om den konkrete udmøntning af bestemmelserne, såfremt en registrering af biavlere bliver nødvendig.

Bemærkningerne har herudover ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Datatilsynet har i deres høringssvar anført, at det er uhensigtsmæssigt, at der i bemærkningerne til ovennævnte bestemmelser er anført en fortolkning af persondatalovens regler og undtagelser.

Bemærkningerne i lovforslaget til § 5, stk. 2, er tilpasset Datatilsynets kommentar.

**Ad forslaget til § 6
(Erstatning)**

Danmarks Biavlerforening finder det betænkeligt, at der efter forslaget ikke fremover vil blive ydet erstatning for omsatte (behandlede) eller tilintetgjorte bifamilier, der allerede er ramt af skadegørere omfattet af den offentlige bekæmpelse.

Efter foreningens vurdering vil en sådan ændring kunne anspre til, at biavlere selv destruerer en bifamilie uden at foretage anmeldelse, hvilket vil kunne modvirke formålet med reguleringen.

Danmarks Biavlforening mener derfor, at der som hidtil bør ydes erstatning også for sygdomsramte familier, medmindre der er konkrete forhold at bebrejde den skadelidte biavler.

Foreningen udtrykker glæde over en ændret erstatningspraksis med fuld erstatning til genanskaffelse af tilintetgjorte raske bifamilier. Foreningen foreslår, at erstatningen udvides til at dække biavlernes faktiske tab, herunder bier, bifamilier, materiel og eventuelt driftstab.

Sammenslutningen af Danske Erhvervsbiavlere anfører, at en del biavlere har fjernet tavler, der har været angrebet af ondartet bipest, og sendt disse til omsmelting, uden at disse er anmeldt. Baggrunden herfor er angiveligt den symboliske erstatning, som hidtil er ubetalt til biavlere, hvis bier er angrebet af skadegørere omfattet af offentlig bisygdomsbekæmpelse. Sammenslutningen anfører, at denne adfærd forventes forstærket, hvis erstatningen for smittede bifamilier bortfalder. På denne baggrund anbefaler sammenslutningen, at der altid ydes erstatning i forbindelse med bekæmpelse af skadevoldere, der er omfattet af lov om biavl.

Sammenslutningen er indstillet på at diskutere erstatningens størrelse.

Et medlem af Monitoringsgruppen er uenig i udformningen af erstatningsbestemmelsen, og forudser, at manglende erstatning for sygdomsramte bier vil medføre, at kun få biavlere frivilligt vil anmelde bier, angrebet af skadegørere.

Samtidig anfører medlemmet af monitoringsgruppen, at der kan være tale om et skøn, når det skal afgøres, om bier er angrebet af skadegørere i et omfang, der kræver tilintetgørelse, og dette skøn kan dermed blive usikkert for biavleren.

Af hørings svarene fremgår det generelt, at udbetaling af erstatning er en væsentlig og motiverende faktor for at biavlerne opfylder deres pligt til at anmelde angreb af skadegørere omfattet af den offentlige sygdomsbekæmpelse, og at en fjernelse af erstatning for behandling og tilintetgørelse af bier, der er angrebet af skadegørere, vil få negativ betydning for biavlens.

Anmeldelse er afgørende for en hurtig indgriben overfor angreb af skadegørere omfattet af den offentlige bekæmpelse. En hurtig indgriben er nødvendig for, at den samfundsmæssige interesse i at begrænse smittespredning kan tilgodeses.

På denne baggrund er bestemmelsen i § 6 ændret i overensstemmelse med de under høringen fremkomne ønsker.

Biavlerne vil således fremover kunne få erstatning efter danske rets almindelige erstatningsregler for bier, der behandles (omsættes) eller tilintetgøres som følge af angreb af skadegørere, omfattet af offentlig bekæmpelse.

Bemærkningerne til forslaget til § 6, stk. 2, er tilpasset i overensstemmelse med ovenstående.

Af forslaget til § 6, stk. 2, fremgår det, at ministeren kan fastsætte regler om erstatningen herunder om erstatningens størrelse.

Der lægges op til en forhøjelse af erstatningen for angrebne bier samtidig med, at erstatningen for såvel bifamilier, der tilintetgøres fordi de er angrebet af skadegørere og bifamilier, der behandles som følge af angreb af skadegørere vil blive gradueret. Udgangspunktet for erstatningen vil være markedsprisen for en bifamilie.

Det kommende rådgivende udvalg vil blive hørt i forbindelse med fastlæggelse af erstatningsniveauet.

Bestemmelsen i lovforslaget og bemærkningerne hertil er tilpasset i overensstemmelse hermed.

Ad forslaget til § 7 (Renavl)

Danmarks Biavlerforening anfører, at der i forbindelse med godkendelse af parringsstationer skal kunne stilles sådanne betingelser om oplysning af formål, at det løbende kan kontrolleres ud fra fremsendt dokumentation fra parringsstationen, om aktiviteterne svarer til det oplyste formål, således at godkendelsen i modsat kan tilbagekaldes eller bortfalde, således at andre kan få muligheden for at søge om tilladelse til at etablere en renavlsstation på det pågældende sted.

Dronningeavlerforeningen af 1921 udtrykker tilfredshed med, at forslaget giver mulighed for at sikre, at der kun findes den aftalte avlslinie på renavlsområderne. Foreningen finder skærpelsen meget relevant for at sikre avlsarbejdet med honningbien i fremtiden.

Sammenslutningen af Danske Erhvervsbiavlere anfører i deres høringssvar, at det vil være en god ide for at begrænse risikoen for spredning af skadegørere, at der regelmæssigt foretages undersøgelse for ondartet bipest i renavlsområder.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

De fremkomne synspunkter vil indgå i det fremtidige arbejde med regulering af renavlsområder.

Ad forslaget til § 8 (Mulighed for forbud mod hold af invasive arter)

Sammenslutningen af Danske Erhvervsbiavlere tilslutter sig forslaget om at kunne forbyde hold af visse arter eller racer af bier, men finder det burde præciseres, hvilke arter der er ”naturligt hjemmehørende”.

Bestemmelsen i § 8 giver mulighed for at regulere hold af arter eller racer af bier, der kan være til skade for den øvrige biavl.

Forudsætningen for regulering er, at arten eller racen volder skade på øvrige bier eller af andre grunde anses for uønskede, f.eks. pga. sine invasive eller parasitære egenskaber. Det findes således ikke relevant i bemærkningerne at beskrive, hvilke arter og racer som betragtes som hjemmehørende eller ikke-hjemmehørende.

Bemærkningen har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Ad forslaget til § 9 (Bevaring af særlige arter eller racer af bier)

Danmarks Biavlerforening foreslår at stk. 1 omformuleres således:

”Ministeren for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri kan fastsætte regler om bevaring af **en** bestemt **art** eller **en** bestemt **race** af bier indenfor et nærmere angivet område, herunder regler om.....”

Dansk Landbrug foreslår, at bestemmelsen i stk. 3 udvides til også at omfatte erstatning til avleren af afgrøder, der kræver bestøvning af bier for at producere frø.

Danmarks Biavlerforening foreslår med den ændrede formulering en stramning i forhold til lovforslaget, der er i hovedtræk viderefører bestemmelsen i § 14a den gældende lov.

Idet der hypotetisk kan vise sig behov for at iværksætte bevaringsforanstaltninger for flere biarter eller –racer (f.eks. for at understøtte et genetisk eller økologisk samspil disse imellem) i et givet geografisk område, imødekommes anmodningen ikke.

Dansk Landbrugs forslag forudsætter, at den konkrete bevaringsværdige bi har en ringere bestøvningsevne til skade og eventuel merudgift for frøavleren. Dette vil frøavleren kunne kompensere for ved at opstille flere bistader, og et eventuelt økonomisk efterspil må afklares mellem frøavleren og biavleren.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Ad forslaget til § 10 (Erstatning for sprøjteskader)

Danmarks Biavlerforening anfører i deres høringssvar, at de forstår formuleringen af § 10 sammenholdt med udeladelsen af den nugældende lovs § 5 om blomstrende planter således, at der tilsigtes et skærpet ansvar for sprøjtning også af planter, der ikke er i blomst – denne skærpelse vil være medvirkende til at begrænse incitamentet til uhensigtsmæssig brug af sprøjtemidler, hvilket må anses for meget gavnligt

Reglerne om anvendelse af sprøjtemidler reguleres ikke længere af Fødevareministeriet, men hører under Miljøministeriets ressort, jf. bemærkningerne i lovforslaget til bestemmelsen.

Med forslaget til § 10, er det alene præciseret, at den, der ved spredning af giftmidler over planter forårsager skader over for biavlere, frøavlere eller andre, som måtte lide tab herved, er erstatningsansvarlig efter de almindelige erstatningsregler. Bestemmelsen svarer til § 7, stk. 1, i den gældende lov.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Ad forslaget til §§ 11-13

Voldgiftsnævn for biforgiftningsskader

Danmarks Biavlerforening har afgivet omfattende bemærkninger til bestemmelserne om voldgiftsnævnsbehandling af biforgiftningsskader. Hovedtrækkene i bemærkningerne refereres nedenfor, idet der derudover henvises til bilaget til foreningens høringssvar p. 8 – 11.

Foreningen anfører bl.a., at:

- et voldgiftsnævn for biforgiftningsskader har en stor og positiv betydning i forbindelse med biforgiftningssager.
- Årsagen til, at der kun har været anlagt få sager for nævnet er, at biavlerne har været bange for at skulle dække omkostningerne i tilfælde, hvor der ikke kan findes en skadevolder, og at man ikke har haft kendskab til, at staten kunne stille garanti for omkostningerne.
- At biavlere har undladt at prøve biforgiftninger ved voldgiftsnævnet fordi omkostningerne ved en voldgiftssag for mange små biavlere på ingen måde står mål med en meget ringe økonomisk udbytte af biavlens og med den erstatning, der kun opnås, hvis der kan dokumenteres et ansvar.
- Muligheden for hurtig nævnsbehandling bør understøttes også af hensyn til den samfundsmæssige interesse i begrænsning af u hensigtsmæssig brug af sprøjtemidler.
- det er rimeligt, at det offentlige under hensyn til den overordnede samfundsmæssige interesse i at begrænse anvendelsen af sprøjtegifte, som udgangspunkt skal bære omkostningerne ved biforgiftningssager. Dette gælder navnlig i de situationer, hvor der ikke kan påvises en skadevolder.
- det ikke skal være frivilligt at lade biforgiftningssager behandle ved de ordinære domstole, og at Retsplejerådets anbefalinger om behandling ved de ordinære domstolene bør vige for hensynet til hurtig bevisoptagelse.
- voldgiftsnævnets medlemmer udnævnes efter samme regler, som sagkyndige dommere ved Sø- og Handelsretten, at voldgiftsnævnets formand er juridisk dommer.

- afgivelse af forklaring for nævnet kan ske under strafansvar som ved fx undersøgelseskommissioner.
- det vil være en fordel, at alle sager samles under ét voldgiftsnævn, hvilket vil sikre en ensartet praksis i hele landet.

Jørgen Bang, medlem af Statens Bisygdomsnævn anfører supplerende, at retsgrundlaget ved en biforgiftningssag sikres bedst ved at fastholde voldgiftsnævnets fortrinsstilling frem for domstolsbehandling. Samtidig udtrykkes bekymring for, om afstanden fra biavler til domhus bliver for lang i modsætning til ved voldgiftsbehandling, der kan ske på åstedet.

Sammenslutningen af Danske Erhvervsbiavlere finder det positivt, at voldgiftsnævnet bevares. Samtidig udtrykkes bekymring for bevisoptagelsen, hvis der kun nedsættes ét voldgiftsnævn.

Foreningen anfører, at voldgiftsnævnet svækkes ved ophævelse af tvangsfuldbyrdesreglerne, hvorefter voldgiftsnævnets afgørelse ikke kan indbringes for fogedretten. Sammenslutningen anbefaler, at behandling af prøver fortsat er vederlagsfri, uanset om sagerne behandles ved et voldgiftsnævn eller ved de ordinære domstole.

Voldgiftsnævnets uformelle betydning vurderes som meget væsentlig. Det er således den lokale forankring, muligheden for en hurtig bevisoptagelse og uformel konfliktløsning, der især har været fremhævet som en vigtig begrundelse for fastholdelse af voldgiftsnævssystemet, uanset selve voldgiftsnævnet kun har været anvendt få gange de seneste 10 år.

Det vurderes, at det lave antal biforgiftningssager især skyldes, at landbruget gennem årene er blevet dygtigere til at sprøjte korrekt og med mindre bi-farlige midler, - at der altså reelt sker færre forgiftninger. Hvis der sprøjtes i strid med anvisningerne, kan dette påtales af Miljøstyrelsen, og sagen føres som straffesag. Der foreligger ikke oplysninger om gennemførte straffesager på området.

Høringsparternes bekymring om behandlingen ved de ordinære domstole må delvist bero på en misforståelse, idet det kun er hvor parterne er enige om domstolsbehandling, at denne afløser voldgiftsnævnetsbehandling.

Afskæring af muligheden for tvangsfuldbyrdelse af voldgiftsnævnets afgørelse er foretaget efter Retsplejelovudvalgets anbefaling, jf. betænkning 1401/2001, og det vurderes umiddelbart ikke nødvendigt at skærpe retssikkerheden i voldgiftsnævnet. Formanden for nævnene er allerede i dag en juridisk dommer, og der tilsigtes ikke ændringer heraf.

Staten har hidtil indestået for omkostningerne for en biavler, der ønskede at indbringe en biforgiftningssag for voldgiftsnævnet. Der har alene været tale om sikkerhedsstillelse for at undgå, at biavlerne selv skulle skaffe de fornødne garantier ved anlæg af sager for voldgiftsnævnet. Formålet har været at stille små og store avlere lige i forhold til voldgiftssystemet. Det har ikke været tanken, at staten i

almindelighed skulle betale omkostningerne ved gennemførelse af en voldgiftsnævns sag.

Statens indeståelse for omkostningerne ved behandling for voldgiftsnævnet blev vedtaget på et tidspunkt, hvor mange mindre hobbybiavlere blev udsat for biforgiftningsskader på deres bier, og man ønskede med bestemmelsen at sikre, at også de fik mulighed for at rejse erstatningssag, uanset voldgiftsnævnet ville kræve sikkerhedsstillelse for nævnsbehandlingen

Siden 1990 har der været krav til landmænd om sprøjtecertifikat og der har i tiden herefter været færre forgiftninger. Samtidig har der kun været få sager for voldgiftsnævnet.

I de tilfælde, hvor en forgiftning skyldes et sprøjtemiddel, der typisk anvendes af private i haver, må det forudses, at det kan være vanskeligt at finde den haveejer, der er ansvarlig for biforgiftningen. Samtidig må det lægges til grund, at sådanne biforgiftningssager typisk vil være af ringe økonomisk omfang, idet forgiftningen i disse tilfælde sjældent er så massiv som ved forgiftningsskader, hvor landbruget er ansvarligt.

Den, der sprøjter i strid med kemikalielovgivningen, vil kunne retsforfølges efter kemikalielovgivningen.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændring af bestemmelserne i §§ 11 og 12, men bemærkningerne i lovforslaget er uddybet og præciseret i overensstemmelse med ovenstående.

Ad forslaget til § 13 (Voldgiftsnævnets medlemmers adgang til at udtage prøver m.v.)

Forslaget til § 13 har ikke givet anledning til bemærkninger.

Ad forslaget til § 14 (Hjemmel til gennemførelse af EU-regulering - § 2 i høringsudgaven)

Danmarks Biavlerforening finder, at det skal være obligatorisk at høre det rådgivende udvalgt, forinden der fastsættes regler med hjemmel i bestemmelsen.

Sammenslutningen af Danske Erhvervsbiavlere anfører under henvisning til ministerens mulighed for at fravige regler fastsat i EU- forordninger, at foreningen principielt er imod en gradbøjning af regler.

Der ikke tale om hjemmel til at gradbøje regler fastsat i EU- regi, men om hjemmel til fx at indføre bestemmelser, der passer til danske forhold, når der er givet mulighed herfor i forordninger. Der kan henvises til bemærkningerne til lovforslaget, hvoraf det fremgår:

”at såfremt retsakt indeholder adgang for medlemsstaterne til at fravige retsaktten, for så vidt angår forhold omfattet af loven, er fødevareministeren bemyndiget til at afgøre, om adgangen skal udnyttes. Det indebærer, at såfremt en retsakt åb-

ner adgang for medlemsstaterne til at fravige retsakten ved at fastsætte afvigende regler, er ministeren bemyndiget til at afgøre, om og på hvilken måde denne adgang skal udnyttes.”

Også disse regler vil blive sendt i høring efter den almindelige høringsprocedure, hvor bl.a. også det kommende rådgivende udvalg blive hørt.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

**Ad forslaget til § 15
(Hjemmel til udstedelse af påbud)**

Forslaget til § 15 har ikke selvstændigt givet anledning til bemærkninger.

**Ad forslaget til § 16, stk. 2,
(Delegation af opgaver - § 15,stk. 2, i høringsudgaven)**

Dansk Landbrug foreslår i deres høringssvar, at der udover hjemmel til at overdrage opgaver til statslige myndigheder eller institutioner skabes hjemmel til at overdrage beføjelser til autoriserede virksomheder eller personer.

En adgang for ministeren til at delegere sin lovfæstede kompetence til private eller til andre offentlige myndigheder uden for Fødevareministeriets område skal altid have særskilt lovhjemmel. Delegationshjemmelen til andre offentlige myndigheder kan formuleres som en generel bemyndigelsesbestemmelse. Hjemlen til delegation til private skal derimod være helt konkret formuleret med henvisning til de enkelte bestemmelser, der skal kunne varetages af private virksomheder. I begge tilfælde skal der i bemærkningerne redegøres nøje for omfanget af hjemmelen.

Lovens primære sigte er regulering af bekæmpelsen af skadegørere hos bier. Dette er en myndighedsopgave, der ikke kan delegeres til autoriserede virksomheder eller private.

Det vurderes, at lovforslaget ikke indeholder elementer, der kan delegeres til private.

Bemærkningen har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

**Ad forslaget til § 17
(Adgang uden retskendelse - § 16 i høringsudgaven)**

Danmarks Biavlerforening anfører, at der alene skal kunne ske indtrængen uden retskendelse på privat grund i det omfang, det er nødvendigt for at forebygge, begrænse eller bekæmpe angreb af skadegørere – ikke alene af kontrollenssyn.

Samtidig bør det fastslås, at biavleren skal godtgøres eventuelle faktiske omkostninger i det omfang, en gennemført kontrol ikke fører til nogen væsentlig påtale.

Sammenslutningen af Danske Erhvervsbiavlere finder, at der er der lagt op til en yderligere stramning i forhold til den tidligere lov, og stiller spørgsmålstegn ved om anvendelse af proportionalitetsprincippet er tilstrækkeligt til at hindre magtmisbrug.

Der er foretaget en mindre redaktionel rettelse i forslaget til bestemmelsen der tydeliggør, at hovedsigtet med bestemmelsen er at sikre adgang til de områder, hvor der naturligt kan forefindes bier.

Herudover indeholder bestemmelsen hjemmel til adgang uden retskendelse til registre, dokumenter m.v., der skal føres i henhold til loven eller regler udstedt efter loven. Der er efter de gældende regler pligt til at udfærdige en flytteattest ved flytning af bier, og dette dokument bliver normalt sendt i kopi til den stedlige bi-sygdomsinspektør.

Den del af bestemmelsen, der handler om adgang uden retskendelse til dokumenter m.v. er derfor ikke umiddelbart praktisk anvendelig i dag, men vil kunne få betydning ved et massivt angreb af skadegørere, hvor det af hensyn til bekæmpelsen er nødvendigt at registrere biavlere m.v.

Bemærkningerne til bestemmelsen er tilpasset, således at dette tydeligere kommer til udtryk.

Ad forslaget til § 18 (Kontrolbeføjelser -høringsudgavens § 17)

Danmarks Biavlerforening finder, at en omfattende delegation gør, at fastsættelse af kontrolforanstaltninger kan ske i en underordnet myndigheds regi uden de garantier, der ligger i en egentlig politisk behandling. Foreningen anfører, at det er muligt, at det er ved at være en ikke usædvanlig teknik for regelfastsættelse, men bestemt en teknik, der rummer store betænkeligheder. I relation til også denne bestemmelse er det Danmarks Biavlerforenings opfattelse, at reglerne må fastsættes efter en som minimum obligatorisk høring af og indstilling fra det sagkyndige udvalg.

Der er tale om en standardbestemmelse, der kan bruges til f.eks. at fastsætte bestemmelser om, at biavlerne skal føre logbøger og gemme dokumentation i forbindelse med angreb af skadegørere.

Også disse regler vil blive sendt i høring efter den almindelige høringsprocedure, hvor bl.a. også det kommende rådgivende udvalg blive hørt.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i lovforslaget.

Ad forslaget til §§ 19-22 (Straffe- og ikrafttrædelsesbestemmelser)

Forslaget til §§ 19-22 har ikke givet anledning til bemærkninger.